

en què es tracta d'això.

Posticar-se, deu ser formació diminutiva treta de *pondre*, *post*, en el sentit llatí *posar-se*: ex. de Thos i Codina en el DAg. «En Pau i en Vadò no es movien ni es *posticaver*», testos en llurs seients, muts». «On l'hau vista pintada, l'hora? —A s'ombra des turons, pubilla. Si vos estiguéssiu clavada com ells, sense moure-us ni *posticar-vos*, es vostre nas també la pin-taria», Ruyra (*Pinya de Rosa* II, 107; O. C., 220a).

Pòsit, pres del ll. *positum* 'posat, que s'ha posat' [1575]: «SUZIEDATS: cosa que té bromera: spumosos; lo *pòsit* de qualsevol cosa: quod subsidet; lo *pòsit* del vi: floces, -cium», «lo vi qui té molt *pòsit* o solaje» (*ThPu.*, 231.21). *Positiu* [Llull], pres del ll. *positivus* 'convencional', 'positiu en gramàtica'; *positivisme* [1907, Coromines, *Vida Austera*]; *positivista*; *positivitat*. *Posició* [Llull], pres del ll. *positio* id.; *posicional*. *Positori*.

Apondre, provençalisme < *aponre* 'afegir, ajuntar', del ll. *APPONERE* 'posar una cosa al costat d'una altra, aplicar-la-hi, afegir-la-hi'. *Apòsit* [Lab. 1839] «remei que se subjecta aplicant-lo contra alguna part del cos». Fontserè (*CiFiNat.*, 234, i lèxic); *aposió* [Lacav.]. *Anteposió* (cf. *anteposar*, *POSAR*).

Compondre [S. XIII], del ll. *COMPONĒRE* 'ajuntar (coses)', 'formar-hi un conjunt', 'produir una obra, organitzar-la', 'ornamentar', 'aparar'; i, des del sentit de 'reparar', passà a 'compensar (un dany), pagar-lo', en el qual és ja freqüent en docs. cat., mig llatinitzats, del S. XI, en frases com *componat duplo* 'pagui el doble (del cost de la cosa o del perjudici)', o *componat denariis* tants o tants, p. ex. ja sovint en docs. ribag., com els de Vallabriga c. 1020, i d'Ovarra (MDuque, *Docs. de Ovarra*, 98.11) o *duplo componeat* en els de Benasc, 1015-19, *ibid.*, 64.7.

En les altres accepcions és freqüent, des dels orígens literaris, en tota mena de fonts i textos: «Blanquer-na --- escrivia ço en què havia contemplat Déu --- e mudava --- novells rahons, per tal que --- *componés* lo *Llibre de Amic e Amats*» (*Blanq.*, *NCl.* III, 11.16); «natural cosa és, en tot cors, que sia *compost* dels 4 elements», Llull (*Merav.*, Ag. I, 76); «les dones --- per tal guisa se *componen* / los vels, que los sia vist / lo pits, e qu' axí provoquen / los hòmens a cobejar-les», Eiximenis, c. 1355-60, en un poema juvenil *De les Dones*, empeltat després en el seu *Llibre*, cap. 24 (*EntreDL* I, 178); l'*InvLC* n'aplega un cas en doc. de 1376, i set més de medievals posteriors (més un de 1605); «*compondre* llibres: scribere libros»; «*compondre de subito*: ex tempore in latinum vertere», OPou (*ThPu.*, 180, 178); la versió valenciana d'una frase proverbial, coneguda pertot, és «l'home *compon*, / y Déu dispon», CRos, 1736 (*AdagesR*, p. 69).

Compondre, i no pas *composar* (forjat a imitació francesa, en dates recents, per uns «descastellanitzadors a ultrança», i mal informats),³ és, doncs, la forma catalana de tots els temps, i l'única admissible en la nostra llengua literària i comuna (llevat d'una acc. en què s'usa *composar*, *POSAR*). Altrament això és també constant en les fonts tradicionals de la nostra

llengua moderna, a tot el domini lingüístic: «del poble, se *compòn*, el més, de mariners y pescadors», B. de Maldà (*Excurs.*, 116); «un altre convoy --- se *componia* de 50 carrosses ---», comunicat des del Gironès pels resistents en la Guerra del Francès (St. Jordi Desvalls, a. 1810, *BABL* VI, 482); «vés-te'n, Anton, / que el qui queda ja es *compon*» diuen els savis populars, quan un sembla a punt d'empendre l'últim viatge; «les barquetes d'ara / són d'esberles del meu cor: / a la corrent de les llàgrimes, / cantussejant, les amoll, / sens esmentar-ne si suren / o se'n van totes a fons; / ni em cal pas atalaiar-me'n: / massa sé, quan les *componc*, / que cap, cap d'eixes barquetes / arribarà mai a port», MrnÀguiló (c. 1850, *Antol.* Po. 1975, 56).

«Tu *compon-te* y jo també / --- / vos daré cada senmana / un *tàntum*, y s'ha acabat! / Aneu al diable!, jo aquí, / m'estaré, ab l'aprenent, sol», Pitarra (*El Punt de les Dones*, *Gal.* II, 95). I no altrament al P. Val. i a les Illes: «De la sogra i de Na Blàia / me conta En Pep la baraaia, / i el cuiner, amb pedres petites, / me'n dóna netes les fites / quan li *componc* els botins», PdAPenya (*Po. Pop.*, p. 25); «fer, armar» men. (Ferrer Ginart, *Rond.*, p. 216); casos en què en el Princ. es diu més aviat *adobar* o *reparar* (és ben discutible què és millor, però no ho és que totes dues coses són bones).

S'ha dit sempre *compondre* per a la tasca del tipògraf (mai *composar*, avui els linotipistes diuen *picar*): d'aquí *componedor* («LA EMPREMTA --- la premsa --- les bales en què posen la tinta; lo *componedor*: compositor litterarum; les lletres ---», OPou (*ThPu.*, 176); entre altres accs. [veg. 1507, Busa-N.; Belv.], hi ha la dels *amigables componedors*, que ja es troba en els nostres juristes clàssics, c. als Ss. XVI-XVII. *Componedissa*. *Component* «cada una de les substàncies que formen una combinació», Fontserè (*CiFiNat.*). *Componible* [Lab.]. *Componiment* [Belv.]. *Compost* part. p.; i com a adj., en el sentit de 'ben arreglat, ben vestit o ornat', era ja usual a mj. S. XIV, com es veu per l'ús de l'adv. en la poesia juvenil d'Eiximenis: «a la dona no 's vedat / anar *compostament*, ab honestat, / mas anar deshonestada / ---» (*EntreDL* I, 196, v. 2); 'ben adornada, amb apte artífici': «a veure i seguir esta torre *composta* ---», B. de Maldà (*Coll.* B. V., 62).

El fem. *composta*, substantivat, entre altres accs. l'empordanesa etc. de 'feix d'arbúcia, brancada i estelles, usat per adobar els camps, cremant-l'hi, cobert de terrossos' (*CostManc.* I, 118, 133); i la de 'confitura de fruites etc. en conserva' [1575]: «*composta* o conserva de moltes coses: salgama», OPou (*ThPu.*, 197); en el *Colloqui de les Dames* (460), val. c. 1500, sembla ser això mateix però usat en un sentit figurat (potser eufèmic?): «lo vaxell rebrà porrada / d'esta *composta*: / la ciutat faré *desbosta* / de un quarter»; «totes confitures se fan de diferents fruytes en conserva, o *composta*, com són de carabaça, de poncem, taronges, peres, alberginies ---» en una tarifa de preus de Bna., de 1653.

Citada per Careta (*Dicc. de Barb.*, 96), que, no sense